

08 ΟΚΤ. 1998

Η «Κεφαλή»

Στην παράσταση της «Κεφαλής» του Νίκου Μπακόλα από την Πειραματική Σκηνή της «Τέχνης» στο θέατρο «Αμαλία» θα αναφερθεί, την ερχόμενη Τετάρτη, η κριτικός της εφημερίδας μας. Από τη στήλη αυτή θα ήθελα σήμερα ν' αναφερθώ σ' αυτό τον ξεχωριστό συγγραφέα, που δεν παύει να μας εκπλήσσει με το ρωμαλέο λόγο του και την ονειρική και φιλοσοφική διάσταση, με την οποία πλουτίζει την πραγματικότητα στα κείμενά του.

Οφειλόμενη η τιμή να επιλεγεί η σκηνική παρουσίαση ενός κειμένου του για τα λγ' Δημήτρια. Εύστοχη η επιλογή της «Κεφαλής», που αρχικά θα μπορούσε να χαρακτηριστεί τολμηρή, αλλά τελικά αποδεικνύεται καίρια. Όσοι αρνούνται να υποκύψουν στην εθνικιστική φρενίτιδα των τελευταίων ετών θα είχαν την τάση να θεωρήσουν επικίνδυνη για τους σημερινούς καιρούς μας την ενσχόληση με ένα έργο, που αναφέρεται στη σχετικά πρόσφατη μακεδονική ιστορία.

Το αφήγημα, όμως, του Νίκου Μπακόλα καταδεικνύει, από την πρώτη κιόλας στιγμή, πόσο υπεράνω βρίσκονται το ίδιο και ο δημιουργός του από τις ταπεινές μικροπολιτικές τριβές, που τα τελευταία χρόνια μας ταλανίζουν. Η «Κεφαλή» αποδεικνύεται κάτι παραπάνω από ένα μάθημα ιστορίας ή ένα παιχνίδι με την ιστορία. Η αφήγηση ξεπερνά γρήγορα το ιστορικό της πλαίσιο και το έργο αποκτά την αξία ενός φιλοσοφικού δοκιμίου πάνω στη σχέση του ανθρώπου με το χρόνο και τη μοίρα του, που σε συνδυασμό με την εξωτική περιγραφή του φυσικού περιβάλλοντος θυμίζει τις καλύτερες στιγμές του Μάρκες. Η εναλλαγή της πραγματικότητας με το φανταστικό και το παιχνίδι της αλήθειας με το ψέμα μέσα από την εικόνα του ανεστραμμένου καθρέφτη παραπέμπουν στους αιώνιους μεταφυσικούς λαβυρίθους του Μπόρχες. Κι όλα αυτά μέσα από τη διήγηση πράξεων ανθρώπων ταπεινών: ανταρτών, γυναικών της υπαίθρου, καλογήρων και ξωμάχων.

Ο Νίκος Μπακόλας καταθέτει με την «Κεφαλή» τη δική του ρωμαλέα πρόταση για την αξιοποίηση της ιστορίας στη σύγχρονη αφηγηματική τέχνη.

Να 'ναι καλά!

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΡΝΟΜΑΛΛΗΣ